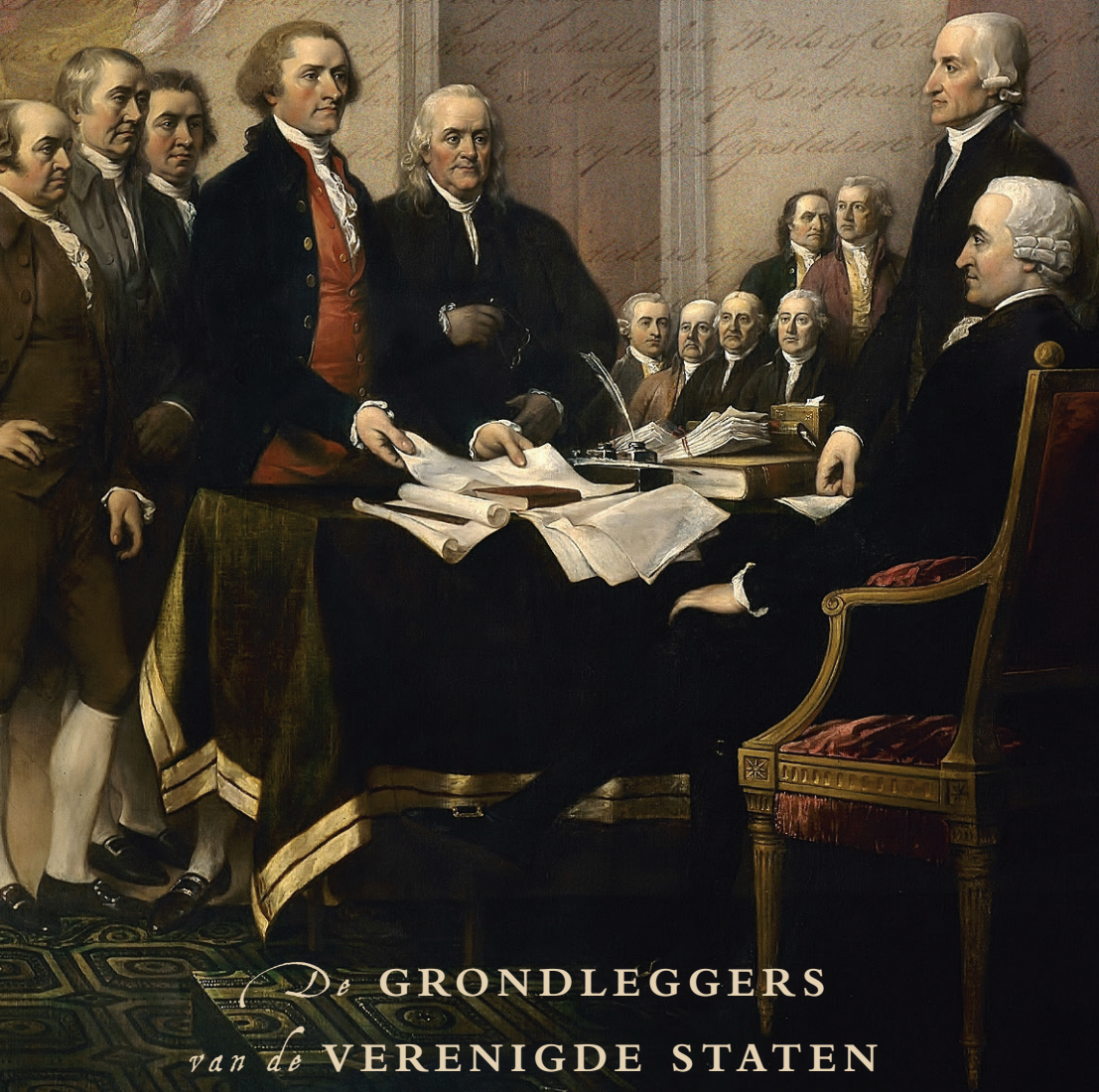

FRANS VERHAGEN

FOUNDING FATHERS

De GRONDLEGGERS
van de VERENIGDE STATEN

FOUNDING FATHERS

FRANS VERHAGEN

FOUNDING FATHERS

*De grondleggers
van de Verenigde Staten*

Omniboek

Eerste druk, augustus 2016
Tweede druk, september 2016
Derde druk, september 2016
Vierde druk, januari 2017

Uitgeverij Omniboek
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
www.omniboek.nl

ISBN 978 94 0190 769 9
ISBN e-book 978 94 0190 770 5
NUR 680

Copyright © 2016, Frans Verhagen

Omslagontwerp: Julie Bergen, Riverside Studio
Omslag schilderij: *Declaration of Independence* door John Trumbull (1756-1843), 1819
Vormgeving binnenwerk: GBU Media

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden op copyright van fotomateriaal te achterhalen. Zij die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op deze rechten, verzoeken wij contact met ons op te nemen.

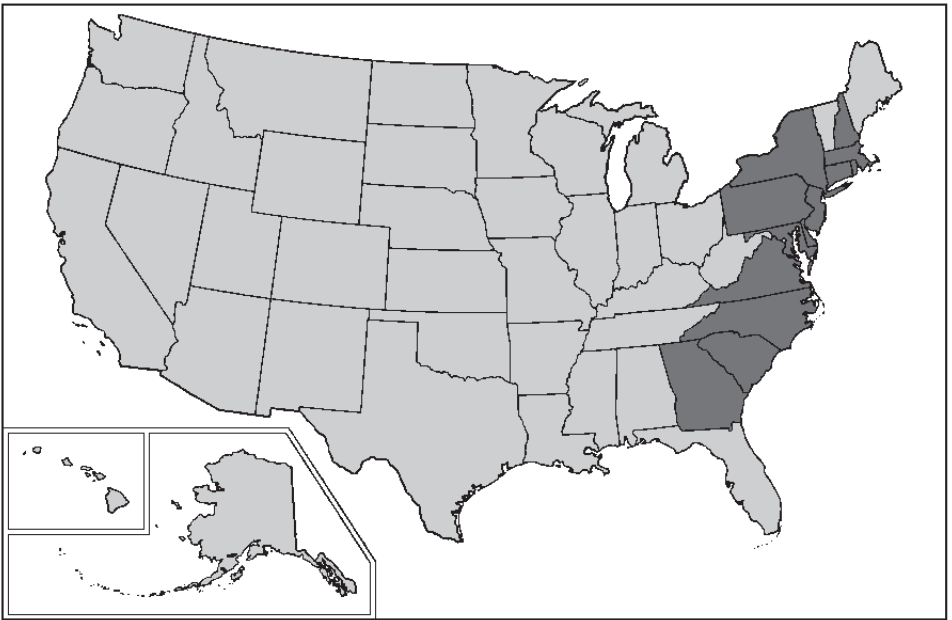
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

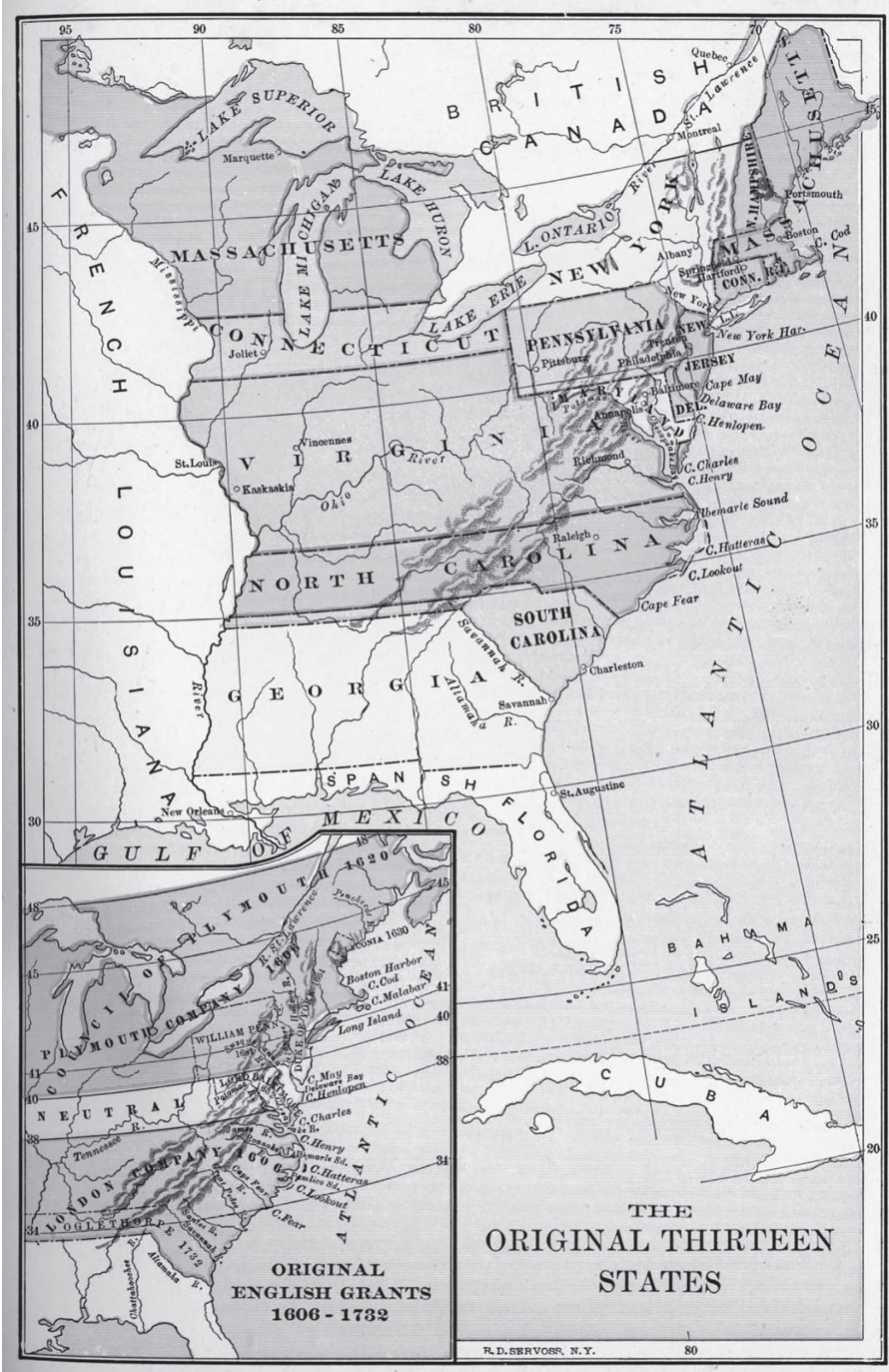
Inhoud

Kaarten	8
Voorwoord	11
Een groepsportret	13
Een nieuw continent	17
Grote diversiteit	21
Washington en het wilde Westen	27
De ultieme selfmade man	31
Illegale import van melasse	37
Groeiende irritatie	43
Toenemende onrust in Massachusetts	47
Grootscheepse handelsboycot	53
De Boston Massacre	57
Boston Tea Party	61
Hollandse invloed	67
First Continental Congress	73
Lexington en Concord	77
Massachusetts in oorlog	81
Second Continental Congress	85
Een opruiend pamflet	91
Onafhankelijkheidsverklaring	95
Fourth of July	99
Amerika en Rome	103
Amerika's erfzonde	107
De Onafhankelijkheidsoorlog	113
Een guerillaoorlog	119
De gezant in Parijs	123
Het probleem met een confederatie	127
Onderhandelingen in Parijs	131
Washington zwaait af	135
Northwest Ordinance	139
Jefferson in Frankrijk	143

Madison studeert	149
Eerste stappen in Annapolis	155
Op weg naar een grondwet	159
Een alternatief plan	165
Eénhoofdige uitvoerende macht	169
<i>We the people</i>	175
Het debat over de grondwet	179
De machtsovergang	187
Eerste presidentschap Washington	191
Hamiltons programma	199
Dinner Table Bargain	203
Partijvorming	211
Washington herkozen	215
Jay's Treaty	221
John Adams gekozen	227
De XYZ-affaire	233
Thomas Jefferson gekozen	239
De Louisiana Purchase en verder	245
Conclusie	249
Nawoord	253
<i>Dramatis Personae</i>	255
Tijdlijn Amerikaanse Revolutie	259
Selectieve literatuurlijst	267

De dertien Britse koloniën die op 4 juli 1776 hun onafhankelijkheid uitriepen als de Verenigde Staten van Amerika.

Voorwoord

Iedere vier jaar onderstrepen de Amerikaanse presidentsverkiezingen het bijzondere van de geschiedenis van de Verenigde Staten. We vinden die verkiezingen heel gewoon, maar dat waren ze niet in 1789, toen George Washington werd gekozen tot eerste president. In een tijd dat de rest van de wereld zuchtte onder monarchen, stadhouders, dictators of stamhoofden, nog voor de Franse Revolutie, kozen ze in de Nieuwe Wereld al hun eigen leiders. Nog revolutionairder: presidenten dienden keurig de hun toebedeelde vier jaren uit en onderwierpen zich daarna opnieuw aan de wens van hun medeburgers. Niets heeft dat systeem kunnen ondermijnen. Zelfs een Burgeroorlog kon het proces niet frustreren. De presidentsverkiezingen zijn nooit uitgesteld of overgeslagen. Het werkt nog steeds, ook in de eenentwintigste eeuw, waarin de Amerikaanse politiek gepolariseerder en disfunctioneler lijkt dan ooit tevoren.

Het land dat we kennen als de Verenigde Staten werd in elkaar gezet (zo mag je het wel noemen – het was handwerk) door een groep uitzonderlijke mannen, levend aan de randen van wat toen gold als de ontwikkelde wereld. Ze waren belezen, op de hoogte van het verlichtingsdenken, soms zelf verlichte denkers, ook al was hun dagelijks leven in de Engelse kolonies parochiaal en provinciaal.

Toen de dertien kolonies zich losmaakten van Engeland, een proces van vele jaren, namen deze mannen het voortouw. Als groep worden ze de *Founding Fathers* genoemd en afhankelijk van de gebruikte criteria bestond die groep uit enige tientallen personen, of niet meer dan een stuk of tien. In dit boek lichten we zeven van deze Amerikaanse grondleggers eruit, de zeven die met recht de naam *Founding Fathers* mogen dragen. Wat hen onderscheidt van de tientallen anderen die een rol speelden bij de onafhankelijkheid en het inrichten van de Verenigde Staten, is dat deze zeven allen aanwezig waren op cruciale momenten en zich deden gelden.

Ze creëerden in de Nieuwe Wereld een nieuwe wereld. Ze hadden het lef, de visie en het doorzettingsvermogen om hun samenleving vorm te geven. Dat die samenleving in de loop van de jaren een ongeëvenaarde wereldmacht zou worden, zou hen, visionair en ambitieus als ze waren, niet hebben verrast.

De Founding Fathers vormden een uniek gezelschap in een unieke tijd. Ze werkten samen, ook als ze van mening verschilden, om het grotere goed, een onafhankelijke samenleving te bereiken, en die ook nog zó in te richten dat ze een voorbeeld werd voor de rest van de wereld.

Het blijft een fantastisch verhaal, een verhaal dat alle elementen bevat van een thriller, een Bildungsroman, maar dan met een natie als hoofdpersoon, een politieke geschiedenis, de geschiedenis van een politieke ontwikkeling. Het waren deze zeven mannen die deelnamen aan drie revoluties: ze verwierven onafhankelijkheid, ze zetten een grondwet in elkaar die recht deed aan hun idealen en tegelijk bijzonder praktisch was, en, een onderschat element van revoluties, ze voerden ook uit wat ze bedoeld hadden met die eerste twee revoluties. Want de derde revolutie is die van 1800, toen de politieke oppositie, een element dat ze nooit voorzien hadden, vreedzaam aan de macht kwam. Het project was niet af: er was nog een vierde revolutie nodig, de Burgeroorlog, om alle elementen van het ideale model op z'n minst formeel tot stand te brengen.

Dit boek vertelt het verhaal van die unieke generatie Founding Fathers, van mannen die een wereldmacht stichtten. In een jaar van presidentsverkiezingen, de 58ste sinds de grondwet die ze schreven van kracht werd, is het goed om nog eens kennis te nemen van het werk dat ze verrichtten. Al was het maar om het in zijn tijd te kunnen plaatsen.

Amsterdam, juli 2016

Een groepsportret

Welbeschouwd is het een raar stelletje.

George Washington torent zoals altijd boven iedereen uit en oogt serieus, hoog voorhoofd, forse neus, het haar zorgvuldig gepoederd. Hij straalt gezag uit. In lengte niet minder indrukwekkend is Thomas Jefferson, een aantrekkelijke, roodharige, elegant geklede, charmante en superintelligente plantagehouder, trots op zijn reputatie als intellectuele veelvraat en tovenaar met woorden. Vergeleken met deze twee ziet John Adams, gedrongen en gezet, er op het eerste gezicht minder imponerend uit, maar ook hij staat intellectueel zijn mannetje. Adams werkt hard, is moedig en oprecht, maar tevens ijdel, jaloers en prikkelbaar. Ook James Madison is klein van stuk, maar eerder mager tjes en bleek, een studeerkamergeleerde van onweersproken intellect, die stapels politiek-filosofische handboeken heeft verslonden en in zijn vrije tijd grondwetten schrijft.

Verder zien we een oudere man met een doorleefd gezicht waarin de pret-oogjes twinkelen. Benjamin Franklin draagt zijn piekerig haar lang, het is moeilijk voor te stellen dat hij zo populair was bij de dames aan het Franse hof. Franklin is schrijver en uitgever, en wereldberoemd vanwege zijn wetenschappelijke ontdekkingen. Onder zijn aura van vriendelijkheid en charme schuilt een subtiel diplomaat. Naast hem zien we de jongste van dit gezelschap, Alexander Hamilton, ambitieus, gehaast, even briljant als controversieel, voorbestemd om altijd en overal de zaak op te schudden. New York is zijn habitat, schofferen zijn tweede natuur. Ook John Jay komt uit New York, maar deze stevig gebouwde, eminente jurist, met zijn penetrerende ogen en scherp gesneden gezicht, is juist heel conservatief en gezagsgetrouw, een bekwaam diplomaat, een vrede-stichter, man van het compromis.

Ziehier een groepsportret van de mannen die we kennen als de Founding Fathers van de Verenigde Staten. Als gezamenlijk portret is het fictief: ze waren nooit allemaal tegelijk op dezelfde plek bij de geboorte en de jonge jaren van de Verenigde Staten. Hamilton kwam nog maar net kijken toen Jefferson in 1776 de Onafhankelijkheidsverklaring schreef, en ook Madison was toen nog te jong voor een grote rol. Jefferson en Adams waren ambassadeur in res-

pectievelijk Frankrijk en Engeland toen in 1787 de grondwet werd opgesteld. Vanzelfsprekend is de groep mannen die heeft bijgedragen aan de stichting van de Verenigde Staten veel omvangrijker dan deze zeven, maar wat hen onderscheidt is dat ze de hele periode meedraaiden, van ruwweg 1750 tot 1809.

Zonder Benjamin Franklin en George Washington zou de Onafhankelijkheidsoorlog niet gewonnen zijn. Washington, Adams, Jefferson en Madison werden president, Jay werd opperrechter, Hamilton minister van Financiën. Drie van hen zaten in de commissie die verantwoordelijk was voor de Onafhankelijkheidsverklaring, drie anderen verdedigden de nieuwe grondwet in *The Federalist Papers*, de belangrijkste politieke geschriften ooit geproduceerd in de Verenigde Staten. Dit zijn de mannen die Amerika vormgaven, soms samen, soms in groepjes, nu eens in vriendschappelijke samenwerking, dan weer in bitter conflict.

Alle zeven leefden ze lang, zeker voor die tijd. Franklin werd 85, Washington 67. Jay stierf in 1827, Adams en Jefferson in 1828, Madison pas in 1836. Alleen de in alle opzichten afwijkende Alexander Hamilton werd niet oud: in 1804 werd de toen 49-jarige New Yorker tijdens een duel doodgeschoten door zijn collega en concurrent Aaron Burr, de vicepresident van de Verenigde Staten.

In dit boek spelen de Founding Fathers de hoofdrol, zij zijn in alle opzichten de grondleggers van de Verenigde Staten. Natuurlijk moeten ook mindere goden als Samuel Adams, Robert Morris, Patrick Henry, Richard Lee, John Hancock en Elbridge Gerry en uiteraard de opruiende pamflettist Tom Paine genoemd worden, in dit boek zullen ze dan ook hun opwachting maken.

Het is verleidelijk de Founding Fathers te presenteren als een 'band of brothers', krijgers die elkaar in een oorlog door dik en dun steunen, een aantrekkelijk romantisch maar misleidend beeld. Zo klip en klaar als dat beeld suggereert was het allemaal niet. Er was sprake van tegengestelde belangen, botsende analyses en elkaar uitsluitende visies. Vaak namen ontwikkelingen een onverwachte keer, menigmaal moest er geïmproviseerd worden. Soms werkten de heren samen, soms haatten ze elkaar met passie. Gekwetste ego's koesteren, elkaar dwarszitten, een ijdeltuit omlaaghalen of een ideoloog dwarsbomen: het vormde allemaal onderdeel van het proces van grondleggen. Niettemin rolde er op cruciale momenten een collectief resultaat uit: in 1776 de Onafhankelijkheidsverklaring en in 1787 de grondwet, beide revolutionair en beide creatieve politieke hoogstandjes. Zo rond 1800, toen het laatste bedrijf van deze ontwikkeling naar onafhankelijkheid zich aandiende, waren de

verhoudingen gespannen geraakt. Oude vrienden waren gebrouilleerd, visies liepen ver uiteen.

In dit boek zien we hoe dit alles zich ontrolde. Het is dan ook primair de geschiedenis van de geboorte en de eerste jaren van de Verenigde Staten, met de Founding Fathers in de hoofdrollen. We leren de wereld kennen waaruit ze voortkwamen, ervaren wat hun ideeën en idealen waren, wat ze ervan realiseerden en hoe hun debatten zich ontsponnen. We horen van hun obses-sies, hun karakters, hun visies en soms hun kortzichtigheid. Hun successen en hun falen. Het is een verhaal dat deze mannen overstijgt, het verhaal van die cruciale eerste decennia toen alles nog alle kanten op kon. Toen de kenmerken van het Amerika zoals we dat nu kennen nog allerminst vastlagen, maar wel de voorwaarden werden geschapen voor de latere ontwikkeling, de goede en de slechte kanten ervan. Voor de Burgeroorlog, de segregatie, maar ook voor de American Century.

Een van de eerste kaarten van de kolonie Virginia, daterend uit 1620

Een nieuw continent

Rond 1600 kwamen de eerste Europese immigranten naar Noord-Amerika. In het zuiden stichtten ze Jamestown en daarna de kolonie Virginia. In het noorden kwamen ze naar wat de Bay Colony ging heten en later Massachusetts werd genoemd. Behalve Engelsen hadden zich op het continent ook Hollanders en Zweden gevestigd. De Hollanders waren in 1624 in Manhattan en langs de Hudson neergestreken, de Zweden hadden langs de rivier de Delaware New Sweden gesticht. In het noordelijk deel van het continent waren de Fransen actief, in het zuiden en verder het binnenland in de Spanjaarden.

Als we ons verhaal beginnen, bijna anderhalve eeuw later, is Amerika uitgegroeid van een paar honderd kolonisten die nauwelijks op eigen kracht konden overleven, tot een apart deel van het Engelse koninkrijk met ruim anderhalf miljoen inwoners. Het was een aantal dat snel steeg, deels door nieuwkomers maar vooral ook door een geboortegolf in de kolonies zelf. Het ging de kolonisten naar den vleze. De barre omstandigheden van die eerste jaren, toen kolonies verdwenen of indianen de nieuwkomers door de winter moesten helpen, waren vergeten. Het leven in de Engelse kolonies was lang niet slecht. De Hollandse kolonie, die zelf New Sweden had opgepeuzeld, was in 1664 Engels geworden.

Kuststrook

In 1750 woonden deze Engelse staatsburgers in een vrij smalle strook land tussen de Atlantische Oceaan en de eerste bergruggen. Deze strook strekte zich uit over meer dan 2000 kilometer, van het Franse noorden tot Spaans Florida in het zuiden. Er waren inmiddels dertien kolonies. Het meest noordelijk lag Massachusetts, dat toen ook nog het nauwelijks bevolkte Maine omvatte. New Hampshire werd omringd door deze twee delen van Massachusetts. Ten zuiden van Massachusetts lag Connecticut, met tussen hen ingeklemd het kleine Rhode Island. Deze kolonies stonden gezamenlijk ook bekend als New England. Ten zuiden daarvan, vooral naar het westen toe, lag New York, zich noordwaarts uitstrekkend vanuit Manhattan.

Verder naar het zuiden langs de kust kwam je in New Jersey, en meer in het

binnenland lag Pennsylvania, met het aan de Delaware gelegen Philadelphia, de grootste stad van Amerika. Op de andere oever van de rivier lag het kleine Delaware, waar oorspronkelijk New Sweden was gevestigd. Maryland werd gesticht rondom de monding van de Potomac, de rivier waaraan de havenstad Baltimore lag. Verder zuidwaarts lagen achtereenvolgens de grote kolonie Virginia en North en South Carolina, de laatste met de havenplaats Charleston; daarna kwam Georgia en tot slot Spaans Florida.

Drie Europese grootmachten hadden dus bezittingen op het Noord-Amerikaanse continent. Engeland had zijn dertien kolonies. Spanje had Florida en verder naar het westen uitgestrekte gebieden die doorliepen tot aan de Stille Oceaan. Het Franse bezit, Nieuw-Frankrijk, strekte zich uit van wat nu Canada heet tot aan de Golf van Mexico. De Mississippi liep er doorheen, New Orleans was Frans. Als je een moderne kaart van Noord-Amerika open slaat zie je dat de Engelse kolonies maar een minimaal stukje van de huidige VS hadden ontwikkeld: alleen de kustgebieden. Maar in die tijd was er geen kaart om te bekijken, niemand wist hoe ver het land zich uitstreckte. Er waren verhalen van avonturiers, goed om aan te horen bij de haard of het kampvuur, maar een exact beeld van het land gaven ze niet.

Aan de westzijde van deze kuststrook vormden de Appalachian Mountains een natuurlijke barrière: een oud en relatief laag gebergte, met toppen die de tweeduizend meter niet bereikten en meestal veel lager waren. Toch waren de Appalachen met hun talloze bergruggen en valleien in noord-zuid richting breed en onherbergzaam genoeg om een oost-west oversteek behoorlijk moeilijk te maken. Natuurlijk hadden pelsjagers en grondspeculanten via de spaarzame passen al wel het gebied bereikt dat toen het Northwest Territory werd genoemd, maar voor de meeste pioniers was dat aanvankelijk te ver en te gevaarlijk. Je bevond je dan buiten het officiële gebied van de kolonies, zonder verdere bescherming. Confrontaties tussen pioniers en indianen liepen zelden goed af voor de keuterboeren.

Voor zover pioniers westwaarts gingen, overtraden ze de wet. De Engelse overheid had dit soort bewegingen ten strengste verboden: de Engelsen beschermden de indianen heel wat beter dan de Amerikanen zouden doen. Het illegaal oprukken van kolonisten werd aanvankelijk ingedamd, enerzijds door de machtige indiaanse stammen, anderzijds door de Engelsen en de Fransen die in het gebied rondom de Grote Meren in wisselende allianties met de indianen samenwerkten. Ook het omvangrijke maar nogal bouwvallige imperium van Spanje remde verdere kolonisatie af. Amerika was een

wild land, open, dunbevolkt en zelfs in 1750 nog maar heel beperkt in kaart gebracht. De jonge George Washington begon zijn werkzame leven als landmeter in de wildernis van het westen van Virginia, toen nog letterlijk onbegrensde gebied.

Slechte verbindingen

Zelfs in de bewoonde strook aan de Atlantische Oceaan waren de gebieden waar de bevolking samenklonterde onderling nauwelijks verbonden. Ze werden van elkaar gescheiden door grote rivieren en eeuwenoude wouden. Wie zich ook maar honderd kilometer landinwaarts waagde, kon gemakkelijk verdwalen in de uitgestrekte bossen, op z'n best doorsneden door ver uit elkaar liggende corridors. Slechts de opstijgende rook van geïsoleerd liggende nederzettingen gaf een indicatie dat hier mensen woonden. Dit was de *frontier*, die geleidelijk aan naar het westen zou opschuiven.

In deze wildernis viel het niet mee om onderling contact te houden, zelfs niet tussen de meer toegankelijke kustgebieden. Als er al wegen waren, dan ging het om modderige karrensporen, en ze waren voornamelijk te vinden tussen de grotere steden. De beste verbindingen waren in New England en in de zogenoemde Middle Colonies, maar zelfs daar was reizen geen pretje. Beneden de Mason-Dixonlijn, een landmetersmarkering die vanaf 1767 de zuidgrens van Pennsylvania zou bepalen en in het spraakgebruik aangaf waar de noordelijke staten ophielden en de zuidelijke begonnen, was reizen ronduit een kwelling. Als het regende waren de wegen onbruikbaar, als het droog was werd je adem afgesneden door de stofwolken. De uitgesleten sporen zorgden voor een hobbelige reis. Passagiers van postkoetsen moesten regelmatig helpen hun rijtuigen uit de modder te duwen, of moesten op commando van de koetsier heen en weer schuiven, hun gewicht zó verdelend dat ze niet omsloegen.

Mannen probeerden zo veel mogelijk te paard te reizen. Als dat niet mogelijk was, dan waren ze aangewezen op postkoetsen. Vrouwen hadden geen andere keuze dan de koets. Tussen Boston en New York reed twee keer per week een postkoets, een reis die zes à zeven dagen duurde. In 1797 werd een snellere dienst begonnen, met een extra postkoets, wat de reistijd verminderde tot vijf dagen in de winter en drie in de zomer. Nog in 1798 zou Abigail Adams, toen de first lady van Amerika, verdwalen in de bossen op weg naar de toen in aanbouw zijnde nieuwe hoofdstad, Washington DC. Als er overnacht moest worden, gebeurde dat in de van vlooiën en luizen vergeven slaapruijms van

de pleisterplaatsen, waar zelfs de meest aristocratische types het bed moesten delen met andere reizigers.

Tussen New York en Philadelphia, verreweg de drukste route in Amerika, reden dagelijks postkoetsen. Ze konden negen tot twaalf personen meenemen, die gezeten op banken zonder rugleuning alles op alles moesten zetten om maar niet over elkaar heen te rollen. Bij elke tussenstop consumeerden de koetsiers grote hoeveelheden alcohol. Ze reden hard en ongelukken waren aan de orde van de dag. Deze reis tussen de twee grootste steden van Amerika duurde twee dagen. In 1799 kwam een zogenoemde *swift-sure route* tot stand, die beloofde dat als je Philadelphia om zes uur 's ochtends verliet, je de volgende dag rond het middaguur in New York zou zijn. En dat voor het niet onaanzienlijke bedrag van vijf dollar. Als het maar enigszins mogelijk was namen reizigers hun toevlucht tot vervoer per boot, al kon die tocht dagen duren als je pech had met getijden en wind.

De Verenigde Staten hadden geluk dat ze bij het uitroepen van hun onafhankelijkheid een aantal briljante politieke geesten in hun gelederen hadden. De Founding Fathers leidden niet alleen dat avontuur in goede banen, ze schipten ook de structuur die het land deed uitgroeien tot de meest succesvolle republiek ooit, met de oudste geschreven grondwet.

'Een woud van gigantische eiken,' noemde Abraham Lincoln de Founding Fathers. Ze wisten dat ze geschiedenis schreven, dat ze een historische opdracht hadden. Ze deden het samen al waren ze heel verschillende persoonlijkheden. Het verhaal van de geboorte van de Verenigde Staten blijft fascineren.

Frans Verhagen (1954) houdt zich al veertig jaar bezig met de Verenigde Staten. Hij studeerde er en was er correspondent. Hij was oprichter en hoofdredacteur van het kwartaalblad *Amerika* en treedt regelmatig op als deskundige. Hij schreef twaalf boeken, waaronder *The American Way* over immigratie en integratie, *Bush is dom en 37 andere clichés over Amerika*, *Alle Amerikaanse presidenten* en een biografie van Abraham Lincoln.

www.omniboek.nl

NUR 680

ISBN 978-9401907699

9 789401 907699

Omniboek